

מגעים בין תרבויות: ספרות פולנית מתורגמת לעברית

ד"ר נורית בוכוייץ, מכללת בית ברל

נושא הרצאתי הוא תמונת התרגומים מן הספרות הפולנית לעברית במשך שנות קיומה של מדינת ישראל, למן 1948 ועד ימינו. נוכחותה של הספרות הפולנית בתרגומיה לעברית היא בת-קיימא, פורייה ומתמשכת. העשייה התרגומית מפולנית לעברית ניזונה מן הסיבות הכלליות להימצאותו של גוף יצירות מתורגמות בתוך מערכת הספרות ומסיבות אקסקלוסיביות הנוגעות לאופי המגעים בין התרבות הישראלית לתרבות הפולנית. הספרות המתורגמת פועלת גם במסגרת הקשרים תרבותיים והיסטוריים של תרבות היעד, השולטים בגורמים שלפיהם בוחרת תרבות היעד את היצירות לתרגום. אסביר בהרצאתי מדוע נבחרה הספרות הפולנית לאורך השנים לצורך יצירת מגעים בספרות הישראלית, ומדוע המגעים רציפים ומתמידים.

הרצאתי תתבסס על מושגי תיאורית התרגום של אבן-זהר, שבוחנת את גוף היצירות המתורגמות כמערכת אינטגרלית הפועלת בתוך רב-מערכת הספרות ורואה בה את המערכת הפעילה ביותר בה. ראו:

Even-Zohar, Itamar. "The Position of Translated Literature within the Literary Polysystem". In: **Polysystem Studies, Poetics Today** vol. 11 no. 1, Spring 1990, pp. 45 – 52.

בהרצאתי אציג סקירה של רפרטואר הספרות הפולנית המתורגמת לעברית ואתאר את מערכת הספרות המתורגמת לעברית כשהיא ממוינת לסוגיה ולמגמות המרכזיות בה. אצביע על השינויים שחלו במגמות אלו לאורך השנים ואייחד בדברי מקום למעמדן של התרגומים במערכת הספרות הישראלית. בין סוגי הטקסטים המתורגמים לעברית (פרוזה קלאסית ומודרנית, פרוזה עכשווית, הגות ומחשבה, ספרות של מחברים פולנים-יהודים, ספרות העוסקת בשואה, ספרות ילדים) ארחיב את הדיבור על תרגומי השירה, שמהם נמצא כר נרחב בהיקפו, במיוחד בשני העשורים האחרונים, ואסביר את הסיבות לכך מטעמים הקשורים בספרות המוצא מזה ובספרות היעד מזה.